

Tafsiira Suuratu Ar-Ruum-Kutaa 13

Description

Badiin Lafaa fi Galaana irratti Mulâ€™atee

Yeroo amma akkuma beekkamu, lafaa fi galaana keessatti badiin (fasaanni) garmalee baayâ€™ate jira. Sababni badii kanaa maali jedhamee yoo gaafatamee wanta harki namaa hojjateedha. Mee dhugaa kana aayah tana keessatti haa ilaallu:

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذْيِقُهُمْ
بعضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

٤١

â€œSababa harki namootaa hojjateen lafaa fi galaana keessatti fasaanni mulâ€™ate. Kanaafu, akka isaan deebiâ€™aniif [adabbii] wanta garii isaan hojjatanii isaan dhandhamsiisa.â€ Suuratu Ar-Ruum 30:41

Fasaanni jechuun haalli badaa taâ€™uudha. Fasaanni faallaa fooyyaâ€™iinsaati. â€œ**Sababa harki namoota hojjateenâ€** jechuun sababa cubbuu, dilii fi badii namoonni hojjataniin lafaa fi galaana keessatti fasaanni mulâ€™ate. Fasaanni kuni lafa keessatti roobni xiqlaachuu, hoongeen argamuu, dhiveen baayâ€™achuu, qilleensi baramaan faalamu fi kkf. Galaana keessattis qurxumiileen duâ€™uu fi kanneen biroo. [\[1\]](#)

Sababa namoonni cubbuu fi badii hojjataniin haalli jirenyaa isaanii badaa taâ€™a. Cubbuun hundarra guddaan shirkiidha.

â€œKanaafu, akka isaan deebiâ€™aniif [adabbii] wanta garii isaan hojjatanii isaan dhandhamsiisa.â€ Kana jechuun maâ€™asiyaa irraa buqqaâ€™anii gara Rabbii akka deebiâ€™aniif adabbii hojii isaanii isaan dhandhamsiisa. Fkn, hoongen adabbii hojii isaaniiti. Sababa isaan cubbuu hojjataniin hoongee isaanitti buusa. Kanaafu, gara Rabbii deebiâ€™anii akka jirenyi isaanii fooyyoftuuf hoonge isaanitti buusa.

Faaydaa aayah tana irraa argatan keessaa:

Faayda tokkoffaa: sababni jirenyaa keessatti haalli namoota baduu (fasaadaa) hojii ilma namaati. Rabbiin oltaâ€™aanakkana waan jedheef: â€œ**Sababa harki namootaa hojjateenâ€** Kanarratti dabalatee jechi Rabbii oltaâ€™aa ni agarsiisa:

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرْيَةِ آمَنُوا وَأَتَقَوْا لِفَتْحِنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِّنْ

السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ كَذَّبُوا فَأَخْذَنَاهُمْ بِمَا كَانُوا

يَكْسِبُونَ ١٦

â€œOsoo warri magaalootaa amananii fi Rabbiin sodaatanii, silaa samii fi dachii irraa barakaa isaan irratti bannaa turre. Garuu isaan ni kijibsiisan, kanaafu wanta hojjataa turaniif isaan qabne. â€œ Suuratu Al-Aâ€™araaf 7:96

Samii fi dachii irraa barakaa isaaniif banuun samii irraa rooba roobsuu fi dachii keessaa biqiltoota biqilchuudha. â€œkanaafu wanta hojjataa turaniif isaan qabne.â€œ Sababa hojji badaa hojjataa turaniif adabbiin, balaa fi barakaa dhabamsiisuun isaan qabne.

Faayda 2ffaa: namoonni sababa malee akkanumatti hin adabaman. Rabbiin oltaâ€™aan waan akkana jedheef, â€œ~~sababa harki namootaa hojjateen.~~â€œ Kanarraa faaydan biraa ni baha: namni adabbiin akka isarraa kaâ€™u barbaade gara Rabbii haa deebiâ€™u (haa tawbatu) *Tawbachuun sababoota adabbiit ittiin namarrraa kaâ€™uu fi mindaa ittiin argatan keessaa tokko.* Kanaafi Huud ummata isaatiin akkana jedhe:

وَيَقُولُ أَسْتَغْفِرُ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلُ السَّمَاءَ
عَلَيْكُمْ مَدْرَارًا وَيَزِدُّكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا نَثُولُوا

مُجْرِمِينَ ٥٢

â€œYaa Ummata kiyya! Gooftaa keessan araarama kadhaa, ergasii gara Isaatti tawbadhaa Bokkaa walitti dhaabbataa godhee isiniif ergaa. Humna keessan irrattis humna isiniif dabala. Yakkamtoota taatanii irraa hin garagalinaa.â€œ (Suuratu Huud 11:52)

Faayda 3ffaa-Tarii adabbiin gara Rabbiitti deebiâ€™uuf sababa taâ€™uu dandaâ€™a. â€œakka isaan deebiâ€™aniifâ€œ waan jedheef.[\[2\]](#)

Namoonni cubbuu fi badii hojjachuu

Fasaanni lafaa fi galaana keessatti mul'achuu fi babal'achuu

Adabbii hojii isaanii isaan dhandhamsiisu

**Kaayyoon kana gochuu akka cubbuu (dili) irraa buqqa'anii
gara Rabbii deebi'aniif.**

Dachii Keessa Deemun Warra badan ilaalu fi barnoota irraa fudhachu

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانَ

أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكُونَ

Jedhi, â€œDachii keessa deematii xumurri warra duraanii akkam akka ture ilaala. Irra hedduun isaanii mushrikoota turan.â€ Suuratu Ar-Ruum 30:42

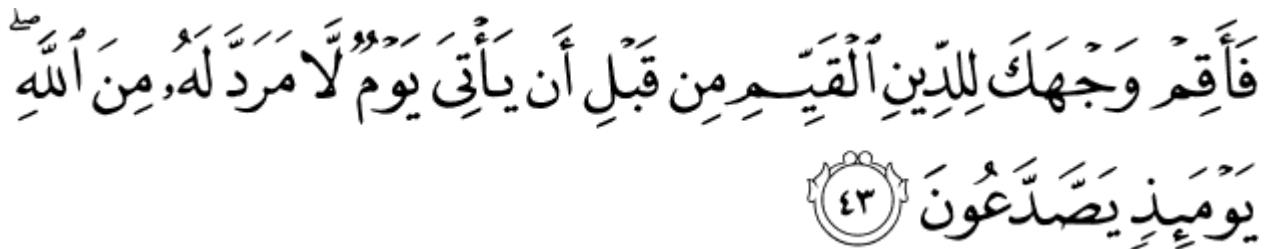
Kana jechuun, yaa nama gara haqaatti namoota waamu hoo! Mushrikootaanakkana jedhi, â€œdachii keessa deematii iddo jirenyaa namoota isiniin dura Rabbiitti kafaranii fi Ergamtoota Isaa kijibsiisanii ilaala. Xumurri dhimma isaaniitii fi booddeen Ergamtoota Rabbii kijibsiisuu fi kufrii isaanii akkam turee? Adabbiin isaan hin balleessinee? Warra isaan booda dhufaniif barnoota hin goonee? â€œIrra hedduun isaanii mushrikoota turanâ€ kana jechuun sababa irra hedduun isaanii Rabbiin waliin waan biraa gabbaraa turaniif ni badan (dachii irraa ni duguuggaman).[\[3\]](#)

Dachii keessa deemuun takkaa qaaman taâ€™a takkaa immoo qalbiin taâ€™a. Qaaman dachii keessa deemu jechuun miilan deemuun iddo namoonni kunniin itti badan ilaalanii barnoota irraa fudhachuudha. Qalbiin deemuun immoo seenaa isaanii dubbisuun xumurri isaanii akkam akka ture itti xinxalluudha.[\[4\]](#)

â€œIrra hedduun isaanii mushrikoota turanâ€ yommuu jedhu shirkii irraa akeekachiisa. Yaa namoota shirkii hojjattan! Akkuma ummata isiniin duraa shirkii hojjachuu yoo itti fuftan, xumurri

keessan akkuma xumura isaanii taâ€™aatii of eeggadhaa.

Guyyaan Qiyaamaa dhufuun Dura Amanti Qajeelaa (Islaama) sirritti qabadhu

â€œGuyyaan deebisaan isaaf hin jirre Rabbiin irraa dhufuun dura fuula kee amantii qajeelaaf qajeelchi. Guyyaa san addaan fooyamu.â€ Suuratu Ar-Ruum 30:43

Kana jechuun Guyyaan Qiyaamaa Rabbiin irraa dhufuun dura amanti qajeelaa gadi dhaabuuf qalbii keetiin itti garagalii, fuula keetin itti qajeeli, qaama keetin carraaqi, Kanaafu ajajoota fi dhoowwaa isaa ciminnaan hojii irra oolchi. Keessaa fi alaan dirqamoota isaa bakkaan gahi. Guyyaan deebisaan isaaf hin jirre Rabbiin irraa dhufuun dura yeroo, jirenyaa fi dargaggummaa kee saamadhu.

Amantiin qajeelaan kuni Islaama. Guyyaan deebisaan isaaf hin jirre immoo Guyyaa Qiyaamaati. Guyyaan kuni dhufnaan eenyullee isa deebisuu hin dandaâ€™u. Namoonni hojii gaggaarii lamuu irra deebiâ€™anii akka hojjataniif carraan isaaniif hin kennamu. Kana irra, yeroon hojii xumuramee jira. Jazaa malee homtu hin hafne. â€œGuyyaa san addaan fooyamu.â€ Guyyaa san namoonni hojii isaanii irratti hundaaâ€™e garee addaatti qoqqoodamu. Warri ibiddaa hojii isaanii irratti hundaaâ€™e garee gareen gara ibiddaa oofamu. Warri Jannataas hojii isaanii irratti hundaaâ€™e garee gareen gara Jannataa oofamu.[\[5\]](#)

Kitaabban wabii:

- [\[1\]](#) Tafsiir Muyassar-408, Tafsiir Tahriir wa tanwiir-21/110-111
- [\[2\]](#) Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ar-Ruum, fuula-257-259
- [\[3\]](#) Tafsiir Xabarii-18/514, Zaadul Masiir-1096
- [\[4\]](#) Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ar-Ruum, fuula-262
- [\[5\]](#) Tafsiir Saâ€™adi-755, Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-15/171

Date Created

September 20, 2020

Author

admin